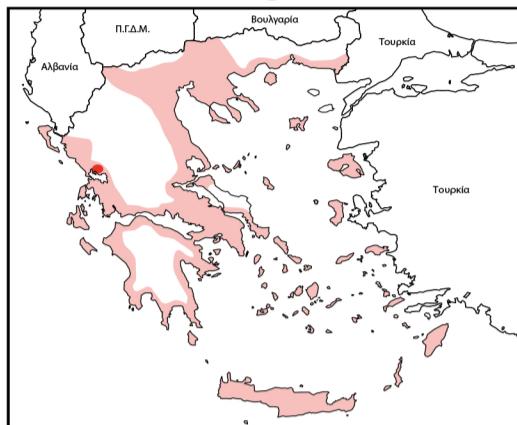

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Κινδυνεύον EN [B2ab(i,iii,iv), D]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Μειωμένου ενδιαφέροντος LC

Summary: The Great Bittern is a rare and passage migrant. The breeding population is highly localized within two sites in the Amvrakikos wetland complex (Handrinos & Akriotis 1997). In spite of scattered unconfirmed evidence of breeding in other wetlands, e.g. in Macedonia and Thrace (strong evidence for the Evros Delta), the current breeding population is estimated at 5-15 pairs (BirdLife International 2004). The species is very sensitive to anthropogenic wetland degradation, especially through artificial drying due to water mismanagement or overexploitation in spring.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία:

Ο ήταυρος είναι κυρίως κειμερινός επισκέπτης και διερχόμενος μετανάστης στην Ελλάδα, ενώ λίγα ζευγάρια αναπαράγονται μόνο στον Αμβρακικό. Κατά τη διαχείμαση και ιδιαίτερα σε περιόδους βαρυχειμωνίας μεγάλος αριθμός πταύρων απαντάται κυρίως σε υγρότοπους της βόρειας και δυτικής Ελλάδας (Handrinos & Akriotis 1997, Newbery 1997). Κατά την ανοιξιάτικη μετανάστευση το είδος απαντάται επίσης σε αρκετούς υγρότοπους ή και σε πρόσκαιρα πλημμυρισμένες περιοχές στην ηπειρωτική Ελλάδα και σε αρκετά νησιά (Handrinos & Akriotis 1997, Bonetti & Papakonstantinou 2000, Ζόγκαρης 2000, Ζόγκαρης και συν. 2003). Δεν υπάρχουν πάντως επαρκείς καταμετρήσεις του διαχειμάζοντος ή του διερχόμενου κατά τη μετανάστευση πληθυσμού. Ένα άτομο δακτυλιωμένο στη Γερμανία βρέθηκε στην κεντρική Μακεδονία (ΕΚΔΠ βάση δεδομένων). Το είδος έχει υποστεί σημαντική μείωση στην Ελλάδα, αλλά είναι δύσκολο να τεκμηριωθούν όλες οι περιοχές όπου αναπαραγόταν παλαιότερα. Ιστορικά υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η φωλιάζε π.χ. στους υγρότοπους του Θερμαϊκού, στο Δέλτα Έβρου, στην περιοχή Στροφιλιάς, στη Λ. Ιωαννίνων (Τσιακίρης προσ. επικ.) και πιθανώς στη Λ. Κάρλα κ.α. Στη δεκαετία του '80 ο αναπαραγόμενος στην Ελλάδα πληθυσμός είχε υπολογιστεί σε 2 ζευγ. (Crivelli et al. 1988), ενώ σήμερα εκτιμάται σε 5-15 ζευγ. (Ζόγκαρης 2000, Ζόγκαρης και συν. 2003, BirdLife International 2004) σε δύο μόνο περιοχές, στο βόρειο Αμβρακικό Κόλπο (Ζόγκαρης 2000).

Ποσοστό του πληθυσμού του είδους στην Ελλάδα: <1% του ευρωπαϊκού (Wetlands International 2006).

Οικολογία: Πολύ εξειδικευμένο είδος, ζει σε καλαμιώνες και έλι γλυκού νερού. Ιδιαίτερα κατά την περίοδο αναπαραγωγής, εξαρτάται άμεσα από την παρουσία σχετικά εκτεταμένων καλαμιώνων, ενώ τρέφεται στα κράσπεδα της πυκνής αναδυόμενης βλάστησης, σε υγρολίβαδα ή στην άκρη τάφρων, μικρών λιμνών και πεδινών ποταμών. Τρέφεται κυρίως με ψάρια, αμφίβια, ερπετά, υδρόβια έντομα και, σπανιότερα, με μικρά θηλαστικά και πουλιά. Φωλιάζει σε πυκνούς καλαμιώνες, όπου κτίζει φωλιά σαν μικρή εξέδρα στο ύψος της στάθμης του νερού. Είδος συνήθως πολυγαμικό, τα θηλυκά ασχολούνται αποκλειστικά με τη φροντίδα των νεοσσών, ενώ τα αρσενικά υπερασπίζονται την επικράτεια (White et al. 2006). Το χαρακτηριστικό "μουγκάνισμα" που χρησιμοποιείται για την οριοθέτηση και διατήρηση της επικράτειας ακούγεται (στον Αμβρακικό) από τον Φεβρουάριο ως την τελευταία εβδομάδα του Ιουνίου.

Απειλές: Οι κυριότερες απειλές για το είδος είναι οι ανθρώπινες επεμβάσεις στους υγρότοπους (καταστροφή ενδιαίτημάτων, μετατροπή ή αποξήρανση υγρότοπων γλυκού νερού, έργα εντατικοποίησης υδάτινων πόρων κ.ά.), που οδηγούν στη ραγδαία συρρίκνωση των βιοτόπων γλυκού νερού την άνοιξη. Επειδή τα πουλιά κτίζουν τη φωλιά τους συνήθως μέσα σε πλημμυρισμένους καλαμιώνες, αυτοί πρέπει να διατηρούνται κατακλυσμένοι με νερό σε όλη τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου, ώστε να μην κινδυνεύουν τα αβγά ή οι νεοσσοί από θηρευτές και ενόχληση. Αυτό συμβαίνει π.χ. στο βάλτο Ροδιάς, στον Αμβρακικό, όπου έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές λόγω της υφαλμύρωσης των μεγάλων καλαμιώνων, με συνέπεια την αραίωσή τους και τη μείωση των αναπαραγόμενων εκεί ζευγαριών (Ζόγκαρης και συν. 2003). Υδρολογικές αλλαγές μπορεί επίσης να επηρεάζουν αρνητικά και τη διαθεσιμότητα τροφής. Το χειμώνα και κατά τη μετανάστευση το είδος συχνά γίνεται αντικείμενο λαθροθηρίας.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Προστατευόμενο είδος, ο συνολικός αναπαραγόμενος στην Ελλάδα πληθυσμός απαντάται σε μία περιοχή του δικτύου ΖΕΠ/ Natura 2000.

Απαιτούμενα μέτρα διατήρησης: Η παρακολούθηση και η προώθηση ειδικών σχεδίων διαχείρισης υδάτων σε συγκεκριμένους υγρότοπους μπορούν να επαναφέρουν ή να βοηθήσουν την ανάκαμψη του αναπαραγόμενου πληθυσμού. Απαιτούνται ειδικά μέτρα διαχείρισης στις συγκεκριμένες περιοχές στον Αμβρακικό. Χρειάζεται επίσης αυστηρός έλεγχος της λαθροθηρίας, ενώ σημαντική θεωρείται και η ενημέρωση του κοινού σε σχέση με τη διαχείριση υγρότοπων και ιδιαίτερα των καλαμιώνων.